

ABLO *krant*

DRIEMAANDELIJKS INFORMATIEBLAD VAN HET AKTIEKOMITEE TER BEVEILIGING VAN
HET LEEFMILIEU OP LINKER OEVER, EN HET WAASLAND

7^e JAARGANG NR. 24 1.6.80

JAARABONNEMENT: 100 FR.

LOS NR.: 20 FR.

VER. UITG.: M. DE JONG
BOSWEGEL 10
2781 KEMZEKE

*Marek Oelbrandt
Zwalmstr. 16
9100 Lokeren*

7° jaargang nr.24

"ABLLO-krant" is een uitgave van het Aktiekomitee ter Beveiliging van het Leefmilieu op de Linker-Oever en het Waasland, vzw. p/a postbus 7
2700 St-Niklaas

DOSSIER RIJKSWEG 60

ABLLO heeft voor milieubewuste mensen, partijen, aktie- en kulturele groepen het dossier "RW60" samengesteld.

Het is te bekomen via rek.nr.415-7021561-37 van Tijdschrift ABLLO vzw aan 100 fr + 20 fr verzendkosten. Vermelden: "RW60" + adres !

REDACTIEADRES voor abonnering, reacties, adreswijzigingen, nieuwe abonnees, ...

M.De Jong - Boswegel 10 - 2781 Kemzeke

ABONNEMENT: 1 jaargang: 4 nrs. voor 100 fr. storten via rek. nr. 415-7021561-37 van Tijdschrift ABLLO vzw, adres vermelden !

OVERNAME uit deze krant is toegelaten, mits bronvermelding.

MEDEWERKERS:

ABLLO kan geïnteresseerde mensen best gebruiken! Indien bereid tot medewerking, bel naar onze secretaris Erik Rombaut, Lijkveldestr.5, Sint-Pauwels; tel. 031/772231.

ABONNEES:

Gebruik uw ABLLO-krant nuttig: geef ze door aan geïnteresseerden en werf daarmee nieuwe lezers. Zo helpt u de milieu-informatie verspreiden.

MILIEUVERENIGINGEN AANDACHT !

De milieuverenigingen uit de streek van het Waasland, die interesse zouden vertonen om gezamenlijk een tijdschrift te verspreiden, worden verzocht te telefoneren naar M.De Jong, tel. 031/799055...

VOORWOORD

AFVAL ... WAT GAAN WE ER MEE DOEN ?

De voorvallen die recent in het nieuws kwamen - Lekkerkerk, Schelle, Love Canal, Andrea Smits ...- duwen ons weer op de tragiek van onze consumptiemaatschappij.

Afval is een ingewikkeld probleem: zowel oorzaak als gevolg dienen aangepakt te worden. Minder overbodige produkten maken, steviger gebruiksgoederen fabriceren, verteerbare materialen aanwenden, recyclage, stokkering, hergebruik, ...

Iedereen kan het lijstje wel aanvullen.

De milieubewuste mens begint zichzelf reeds een andere houding aan te meten: glasverpakking verkieszen boven plastic, compostering, papier bewaren, zuinigheid met afvalveroorzakende produkten (elektriciteit, benzine, spuitbussen, ...).

Dat de fabrieken en multinationals nog steeds aan hun onmiddellijk rendement blijven denken is echter een pijnlijke zaak: deze kortzichtigheid komt immers op lange termijn niemand ten goede. Hoelang nog kan het gedragspatroon "voor ons de winst, voor de gemeenschap afval en stank" overheersen? We staan nog zeer ver af van "de vervuiler betaalt -met zijn winst !" (of: de vervuiler vervuult niet meer.) En waar blijft onze overheid? Liggen onze beleidsmensen zozeer gebonden aan firma's en economische wetten dat de politieke moed ontbreekt om op te treden? Of moeten we geloven in de naïviteit en ondeskundigheid, die niet verder doet dat het koppen-tellen voor een volgende verkiezingsronde?

Er zijn immers voldoende mogelijkheden voor een regering om minstens een mentaliteitswijziging te bespoedigen, zowel bij de bevolking als de industrie. Hoelang nog moeten we wachten op wat politieke moed?

Het kernafval-incident te Zeebrugge is een teken dat niet iedereen meer lijdzaam kan toezien hoe deze generatie de aardbol in sneller wordend tempo vernielt, vaak niet alleen uit onkunde of kortzichtigheid, maar deels om economische motieven of eigen gewin.

Vooraleer zelf het geduld te verliezen een overweging: misschien kan onze stem bij een volgende verkiezing veel politici op hun eigen (gebrek aan) verantwoordelijkheid wijzen.

INHOUD:

- p. 2: administratie
- p. 3: voorwoord
- p. 4: "Achter De Wal" vernietigd !
- p. 5: het Gelaag te Stekene
- p. 6: Potpolder
- p. 8: Loodvervuiling Kruibeke
- p. 9: "Elektriciteit is leven"
- p.12: Rampeninformatie te Beveren
- p.14: Marc Galle en de houtkappingen
- p.16: ABLLO-nieuws
- p.17: Milieuberichten
- p.18: Leefmilieudienst Beveren

MET DE MEDEWERKING VAN:

Mark De Jong
Jan D'Hollander
Erik Rombaut

met dank aan:

GAL-krant
Wielewaal
Streekpers

NATUURRESERVAAT VERNIELD TE STEKENE !

Begin mei werden de schrale graslanden, gelegen tussen het domein De Wal en de Nederlandse grens te Kemzeke omgeploegd, bemest en bezaaid. Terzelfdertijd werden er grondwerken uitgevoerd op een perceel met struikgewas en jonge boompjes, om 2 tennisvelden aan te leggen! Aldus dreigt een van de mooiste landschappen en tevens meest waardevolle natuurterrein uit het noorden van het Waasland verloren te gaan.

Deze percelen, alles samen een 15-tal hectaren, lagen reeds meer dan tien jaar braak, waardoor, mede door beweiding met een kudde schapen (de laatste in de streek !) er een interessant schraal grasland kon ontstaan. Deze "heischrale graslanden" zijn heel zeldzaam geworden op dergelijke grote oppervlakte. Op het gewestplan werden ze als natuurreservaat bestemd, wat nogmaals hun waarde bevestigt.

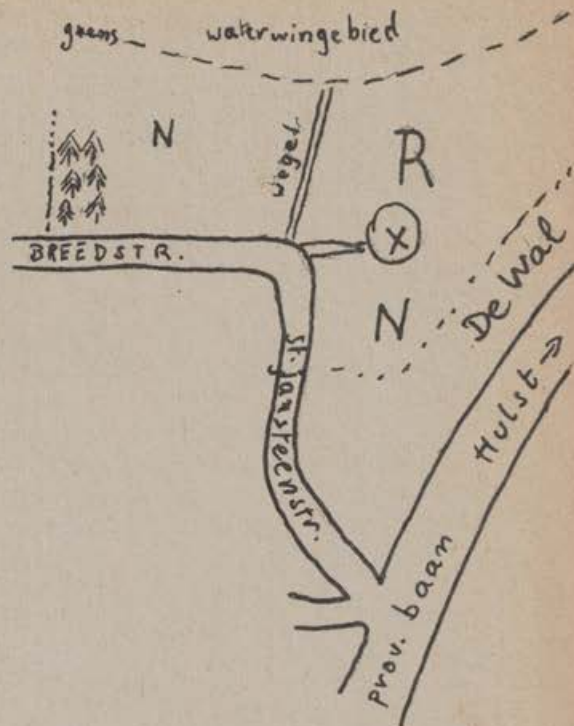
Het vernielen van dit natuurreservaat schijnt in nauw verband te staan met de jachtpraktijken aldaar. Enkele jaren geleden moest de schaapherder reeds de baan ruimen wegens de onwrikbare houding van de jachtwachter. Gifeieren waren niet zeldzaam ! Nu wordt er maïs gezaaid, hoofdzakelijk om in het najaar het wild (eenden en fazantan) te lokken. Daarmee is ook weer duidelijk hoe weinig sommige jagers om natuur en landschap bekommerd zijn. In volle broedtijd werden talrijke legsels van leeuwerik, Kievit, graspieper, patrijs en andere vogels ondergeploegd. Vele zeldzame dieren en planten verliezen hun biotoop. Herstelling zal jaren vergen.

ABLLO heeft dan ook niet nagelaten om, samen met de natuurvereniging De Wielewaal, klacht in te dienen bij de overheid. Volgens de wet van 29.3.62, houdende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening, gewijzigd bij de wet van 22.12.1970 is er een vergunning nodig van het College van Burgemeester en Schepenen voor het wijzigen van de vegetatie in dergelijke gebieden.

Voor reliëfwijzigingen en vaste inplantingen is er vergunning van Stedebouw nodig...

HET WORDT WEEROM AFWACHTEN OF DEZE WETTEN TER BESCHERMING VAN DE NATUUR ZULLEN WORDEN TOEGEPAST EN HERSTELLING VAN DE TERREINEN ZAL WORDEN GEBODEN.

Uiteraard wenden onze verenigingen hiertoe alle middelen aan. In een volgende krant leest U het vervolg van deze zaak ... !

Definitieve klassering Vlietbos en Blokkersdijk te Zwijndrecht

Motorcross te Stekene had geen geldige vergunning

De kleiput te Stekene is spontaan geëvolueerd tot een fraai natuurgebied. Daar de toekomst ervan sinds het stopzetten van de kleiwinning onzeker geworden was, werd hij op aanvraag van de natuurvereniging De Wielewaal, door de Minister van Nederlandse Cultuur voorlopig als landschap gerangschikt op 20 januari '80. In de besluiten van dit K.B. staat onder meer dat het er verboden is wedstrijden voor moto's te organiseren.

Hiervan werden zowel het gemeentelijk- als provinciaal bestuur op de hoogte gebracht.

Toch werd er op 23 maart 1980 een vergunning voor deze motorcross af geleverd door de Bestendige Deputatie, die voor dergelijke manifestaties het advies van de provinciale geneeskundige inspecteur vraagt. Deze was niet op de hoogte van de voorlopige klassering en stemde zoals ieder jaar zonder verder onderzoek in met de aanvraag.

Toch blijkt hieruit een grove tekortkoming van de Bestendige Deputatie door zomaar klakkeloos vergunningen af te leveren, temeer omdat deze wél op de hoogte was van de gewijzigde toestand.

Volgens de Commissie voor Monumenten en Landschapszorg die deze rangschikking behartigt, is de vergunning duidelijk ongeldig, omdat deze commissie niet om advies gevraagd werd.

Op ons aandringen heeft de gouverneur van Oost-Vlaanderen een onderzoek in deze zaak bevolen op 11 april 1980. Het onderzoek is nog steeds aan de gang ...

De motorcross in de gelaagputten was reeds lang een doorn in het oog van vele natuurliefhebbers. Ieder jaar werd er immers op een moment dat de natuur bruist van leven, een katastrofale verwoesting aangebracht.

Desondanks blijft de kleiput potentieel een uitzonderlijk natuurreservaat, zeker nu vele gelijkaardige kleiputten in de streek volgestort worden met afval of door actieve recreatie worden vernield.

Hopelijk zullen alle instanties volgend jaar wel op de hoogte zijn van de rangschikkingsbesluiten en kan er eindelijk werk gemaakt worden van de uitbouw van een rustig natuurreservaat. Maar dan zal er eerst nog heel wat (kleiput-)water naar de zee moeten vloeien ...

Waarom Stedebouw de verkavelingsaanvraag van Matexi te Stekene ongunstig adviseerde

Wanneer de firma Matexi het «stoffelijk overschot» van het Stekense steengelaag aankocht en zijn intenties bekend maakte om op de vrijgekomen gronden (na afbraak van de gebouwen) te gaan verkavelen om er een wijk van zo'n 170 residenties op te richten, werd tussen deze firma en de gemeente overeengekomen dat de gelaagput zelf in handen zou komen van Stekene. De «reus» stelde tijdens de onderhandelingen voor — het verlangen van het gemeentebestuur kennende — dat de put gratis-voor-niets eigendom van Stekene zou worden op het ogenblik dat de vergunning tot verkaveling zou worden afgegeven. Deze belofte blijft nog steeds geldig, al twijfelen sommige raadsleden eraan dat het zonder «tegenprestaties» zal gebeuren. Matexi wil dus enkel zekerheid dat de wijk er kan komen en hier kan de gemeente weinig of niets aan veranderen, want de belissing ligt bij dienst Stedebouw. De gemeente nam zo'n aanbod natuurlijk mat beide handen en in volle dankbaarheid aan.

«Het provinciaal bestuur van de Stedebouw en de ruimtelijke ordening brengt het volgende advies uit : ONGUNSTIG, om volgende redanen :

1. Het ontwerp brengt de goede aanleg van het gebied in het gedrang;

2. Gelet op de ligging in het woonuitbreidingsgebied en deels in het woongebied met landelijk karakter, mede gelet op de moeilijkheden qua ontsluiting, dient voor het volledige gebied een bijzonder plan van aanleg opgemaakt te worden. Er dient opgemerkt dat de verkaveling voor een deel in het natuurgebied gelegen is.

3. Het advies van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen ontbreekt in het dossier. Het kwestieuze advies is onontbeerlijk om te oordelen over de goede aanleg van het gebied.»

POT POLDER ...

Op 18 maart 1980 verstuurde ABLLO volgende brief aan de
- toenmalige - minister van Openbare Werken Mathot.

Mijnheer de minister,

nog maar eens bedreigen grootschalige plannen een restant Waas landschap. De Scheldepolders van Kruibeke-Bazel en Rupelmonde zouden in het kader van het sigma-plan worden ingericht als controleerbaar overstromingsgebied of zgn. potpolder. Omvangrijke infrastructuurwerken zouden hiertoe noodzakelijk zijn. Zoals bij de milieustrijd tegen de grote Ring rond Antwerpen, doorheen hetzelfde gedeelte van het ontworpen natuurpark Scheldeland, zijn landbouwers, milieubeschermers en rekreanten opnieuw verenigd tegen bedreigingen van dit waardevol gebied.

Mijnheer de minister, een ketting van vergissingen in het verleden gemaakt, hebben sommigen ertoe gebracht deze potpolders voor te stellen als oplossing voor onze waterellende. De vergissingen en nalatigheden zetten we hier even kort op een rijtje :

ten eerste pleiten natuur- en milieuverenigingen al jarenlang voor het stopzetten van het verknoeien van onze natuurlijke potpolders. Veel van onze meersen, schorren en polders zijn thans ingenomen door industrieën, opspuitingen, kerncentrales en zelfs nieuwe woningen. Nochtans vingen deze gebieden vroeger in belangrijke mate vloedregimes op, nog voor zij bovenstrooms overstromingen konden veroorzaken.

ten tweede wordt door het onoordeelkundig hanteren van cultuur-technische ingrepen zoals ruilverkavelingen, beeksaneringen en draineringen allerhande, het regen- en grondwater uit het binnenland te snel afgevoerd. Het sponseffect van veel van onze vroeger waterrijke gebieden is te klein geworden om zware regenval te kunnen opvangen, en meteen werd ook hun belangrijke ecologische waarde vernietigd. De door de mens veroorzaakte té snelle waterafvoer bovenstrooms versterkt dan benedenstrooms de vloedregimes bij stormweer: dijkdoorbraken kunnen dan niet uitblijven.

ten derde moet aangestipt worden dat onze dijken decennia lang nauwelijks onderhouden werden. De schuld van hun verval schoof men gemakkelijkshalve op de muskusratten. Onze beleidsmensen waren blijkbaar niet geïnteresseerd in onze waterhuishouding, want de invloed van het Nederlandse Deltaplan (1955 !!) op onze waterpeilen en benodigde dijk aanpassingen, werd in geen 25 jaar in enig ernstig studiewerk bekendgemaakt.

tenslotte hadden we graag het effect van het voortdurende uitbagieren van de Schelde ten behoeve van de haven van Antwerpen, op de vloedpeilen meer stroomopwaarts, behandeld gezien in een diepgaande studie.

Het komt ABLLO voor dat met het potpolderplan gepoogd wordt snel wat gevolgen van deze vergissingen en nalatigheden weg te werken. In geen geval wil het Waasland daarvan de dupe worden.

ABLLO eist dat in ieder geval snel werk wordt gemaakt van een milieu-effekt-rapport met betrekking tot deze potpolderplannen. De oecologische, landschappelijke en recreatieve waarden van deze bedreigde Scheldealluvia zijn zô groot, dat wij niet twijfelen aan de konklusies van zulk een rapport : geen potpolder in dit stukje Scheldeland. Dit gebied was vroeger al bedreigd door de Antwerpse Grote Ring. In een bijlage vatten we heel kort de natuurwaarde van het gebied samen, zoals die door ABLLO samen met WALKO en SIGMA in het DOSSIER GROTE RING (1976) werden beschreven.

Mijnheer de minister, enkel dijkversterkingen en verhogingen op een landschappelijk en oecologisch verantwoorde manier, gekombineerd met het stopzetten van het verknoeien van meersen, schorren en polders (natuurlijke potpolders) en met het verminderen van de te snelle waterafvoer uit het binnenland kan op termijn onze waterellende oplossen. Alle andere projekten lijken op paniekerige, grootschalige en overbodige infrastructuurwerken, die daarenboven zeer duur zijn. Niet-tegenstaande het gewestplan Sint-Niklaas - Lokeren U geen ruimte laat voor een Wase potpolder; willen wij U verzekeren dat wij ons natuurpark Scheldeland niet zomaar zullen prijsgeven aan grootschaligheid.

.....

BIJLAGE UIT HET GROTE RING - DOSSIER

De barbierbeekvallei en de Scheldepolders te Bazel-Kruike vormen een onderdeel van wat men is gaan noemen het Natuurpark Scheldeland. Deze naam is afkomstig van de Koninklijke Vereniging Natuur- en Stedeschoon (1966) die ijvert voor de oprichting van dergelijke parken.

Door zijn veelzijdigheid kan een natuurpark veel mensen boeien. Zowel de toerist als de bioloog komen er aan hun trekken. Ook economisch gezien kan zo'n natuurpark voordelen meebrengen voor de betrokken streek via sommige vormen van toerisme.

Het gebied tussen Dendermonde en Antwerpen dat als natuurpark Scheldeland werd voorgesteld biedt nog voldoende natuur en landschap om het te vrijwaren als een stuk oorspronkelijk Vlaams landschap. Het noordoostelijk deel ervan bevat een aantal uiterst belangrijke terreinen: de kreek van Rupelmonde, de omgeving van het Kallebeekveer, het kasteel van Wissekerke en de aanpalende dorpskom van Bazel en de loop van de Barbierbeek, omgeven door een vrij gaaf Waas landschap van Kruike tot Haasdonk.

Dit natuurpark zou een onvervalst beeld kunnen geven van het Scheldegebied zoals wij het uit de geschiedenis, de beeldende kunsten en literatuur kennen. Dankzij de grote verscheidenheid aan biotopen (kreken, rietkragen, gemengde loofbossen, sloten, weiland, akkers en wilgenstruwelen) oefent het gebied een grote aantrekkingskracht uit op vogels. Ook groeien er voor het Waasland zeldzame planten als zwanebloem, moesdistel, waterviolier en sleutelbloem ...

Vorige donderdag 27 maart kwam volksvertegenwoordiger Lieven Lenaerts, -in naam van alle Wase kamerleden dus ook van de volksvertegenwoordigers Omer de Mey, Miet Smet, en Freddy Willockx-, op het spreekgestoelte in de Kamer om (andermaal) het probleem van de Kruikebeekse potpolder te schetsen voor de minister van Openbare Werken Guy Mathot.

Nieuws dat luidt als een klok deze week. Het moet in onze Wase Scheldegemeenten Kruike, Rupelmonde en Steendorp bijzonder zoet in de oren klinken, na zovele weken strijd. CVP-senator Ferdinand de

Bondt, die zoals men weet voorzitter is van de Kommissie van Openbare Werken van de CVP, zorgt voor dat nieuws. Hij zegt officieus te weten dat er geen potpolder, geen overstromingsgebied komt te Kruike.

LOODVERGIFTIGING KRUIBEKE ... VERVOLG

Op 27 juli 1979 verstuurde ABLLO volgende brief naar het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen (Prov. Dienst voor het Leefmilieu).

Mijne Heren,

Specialisten uit onze vereniging hebben een nauwkeurig onderzoek gewijd aan uw rapport d.d. juni 1978: "Onderzoek nopens het gehalte aan zware metalen in de bodem te Kruibeke", ons bezorgd door het gemeentebestuur van Kruibeke.

Na bespreking van de resultaten op de beheerraad van juni LL. werd er besloten volgende vragen aan uw diensten te formuleren :

1- Werden de verschillende bijkomende onderzoeken, welke in uw studie (blz.7) noodzakelijk worden geacht, met name plantenanalyses en stofgehalte van de lucht, dan ook uitgevoerd ?

Zo ja, is het mogelijk deze resultaten in te zien ?

Zo neen, welke procedure moet er gevolgd worden om deze studies alsnog te laten uitvoeren ?

2- Dienen er, uitgaande van de nu reeds bekende resultaten van het bodemonderzoek, maatregelen te worden getroffen om de volksgezondheid te vrijwaren ?

Wij durven hopen op een spoedig antwoord betreffende deze in de streek onrustwekkende verontreiniging.

Het spoedig antwoord laat reeds een jaar op zich wachten. De studie zal dus wellicht zwaar uitvallen...

NUTTIGE WENKEN :

Ook de huisvrouw kan iets doen tegen de milieuvervuiling: zij zal dan bovendien tot de ontdekking komen dat zij behalve het milieu ook huishoudgeld spaart. Iedereen weet wel dat de moderne syntetische wasmiddelen waterverontreinigers zijn. En wat doen we ? We gebruiken er steeds meer, terwijl de meeste vrouwen de voorgeschreven dosis geweldig overdrijven. Eigenlijk zouden we terug moeten gaan naar grootmoeders tijd en weer gaan wassen met zachte zeep en soda: dit is echter met de moderne wasmachine niet meer mogelijk.

Wat we wél kunnen doen, is een wasmiddel kiezen met zo min mogelijk fosfaten. En dan, zoals we reeds aanhaalden, zuiniger zijn met de wasmiddelen. De hoeveelheid, die we nodig hebben volgens de gebruiksaanwijzing is vaak aan de ruime kant...

Afwasmiddelen voor de hand bevatten weinig of geen fosfaten - die voor de machine echter bijzonder veel. Gebruik daarom de machine enkel op volle capaciteit.

Ook veel schoonmaakmiddelen en toiletreinigers bevatten stoffen die schadelijk zijn voor het milieu. Chloorbleekmiddel bv. Dit is niet alleen milieuverontreinigend, maar bovendien slecht voor het glazuur van toilet, bad, ... Voor het reinigen kan men beter zachte zeep gebruiken. Dit geldt overigens ook voor het schoonhouden van tegelvloeren.

Denk er ook aan dat het toilet geen vuilnisvat is. Als men dingen door het toilet spoelt, die eigenlijk in de vuilnisbak thuishoren, is er behalve het risico van een verstopping, ook grote kans dat dit in rivieren terechtkomt, met bekende triestige gevolgen. Veel gemeenten beschikken immers nog niet over waterzuiveringsstations ...

De promotiecampagne van ongeveer 30 miljoen frank van de private elektriciteitsmaatschappijen heeft zoveel energiebewuste verbruikers geërgerd dat na Wallonië nu ook in Vlaanderen een tegencampagne verscheen, gefinancierd door talrijke individuele bijdragen.

Een aantal specialisten van diverse strekking, maar zonder bindingen met de elektriciteitssector, hebben in een open brief getracht de optimale plaats van de elektriciteit in het energiebeleid te situeren zonder het basiskomfort noch tal van onmisbare elektrische toepassingen in vraag te stellen.

De reclamecampagne met de couveuse-baby, de wastobbe, de voetbalbeker op T.V., de stoomtrein, samenvloeiend in de slogan "Elektriciteit is leven" heeft niets meer te maken met de fundamentele discussie over energieoriëntaties.

Door een verregaande eenzijdige en onvolledige informatie wordt er getracht de onwetende konsument op zijn kosten schrik aan te jagen en te misleiden om een zinloze groei te stimuleren waarop die konsument geen vat heeft. Deze campagne moet gezien worden in de context van de nieuwe beslissingen rond Doel 5 en 6 die de belangengroepen voorbereiden, in de context van overproduktiecapaciteit in 1984, als aanloop tot een parlementair energiedebat en om de weerslag van de Amerikaanse conclusies uit Harrisburg op de organisatie van de Belgische reactorveiligheid te neutraliseren. Aangezien de periode van goedkope overvloedige energie definitief voorbij is, en rekening houdend met de neorme kwetsbaarheid van onze energievoorziening en omzetting, moet de rol van de elektriciteit bepaald worden in het globaal kader van een daadwerkelijk rationeel energiebeleid dat de belangengroepen niet ontziet.

Elektriciteit in een rationeel energiebeleid.

Rationeel energiebeleid bestaat erin om ruim zoveel belang te hechten aan de functionele ordening van ons verbruik als aan de verzekering van onze bevoorrading, aangezien meer dan de helft van de energie zonder enig nut verloren gaat.

Volgens het recente gezaghebbende St. Geours rapport van de Europese Gemeenschap en volgens tal van wetenschappelijke artikels in de buitenlandse literatuur kan tot 50 procent energie bespaard worden door een optimale keuze van elke energievorm voor elk verbruik, door een maximale efficiëntie bij elke energieomzetting of aanwending en door reductie van de verliezen (isolatie e.d.).

Energieverbruik is niet langer een maatstaf voor economische groei, integendeel, energieverbruik belemmert de economische groei; het welzijn kan enkel in deze sektor veilig gesteld worden door maximale energie-efficiëntie en door een zinvolle inhoud te geven aan de energieconsumptie.

De grootste energieverliezen gebeuren bij de transformatie van primaire naar secundaire energie, hoofdzakelijk in de elektriciteitscentrales waar 60 à 70 procent van de energie door thermische pollutie verloren gaat. Dit verlies is eigen aan de produktie van hoogwaardige energie die elektriciteit is. Ze is daarenboven duur in transport en ze kan nagenoeg niet gestockeerd worden (uitgezonderd een klein gedeelte met de pompcentrale van Coe).

Dit alles impliceert dat elektriciteit vanuit een rationele energie-analyse hoofdzakelijk dient aangewend voor hoogwaardige toepassingen zoals motoren, verlichting, tractie, elektronische en elektrische regelingen, enz. maar slechts in uitzonderlijke omstandigheden voor warmteproduktie die dubbel zo efficiënt kan gerealiseerd worden door een degelijke direkte omzetting (standsverwarming, gas en stookolie voor centrale verwarming).

Elektriciteitsgroei: waar, voor wie ?

In het privé-verbruik van elektriciteit zit de grootste groeifactor in de verwarming en niet in bijvoorbeeld de verlichting, waarover "Voor U" veel besparingsadvies geeft. Elektrische verwarming kent een exponentiële groei van 40 procent per jaar die voor een gedeelte gebeurt in huurwoningen omdat de installatie goedkoop is, maar het verbruik door veelal lagere inkomenscategorieën betaald wordt. Boilers, vaatwas- en wasmachines zouden energie-efficiënter kunnen gekoppeld worden aan directe warmtebronnen. Bij het gebruik van vele elektrische toestellen kan tot meer dan de helft van de elektriciteit gespaard worden met kleine technische verbeteringen en indien er wettelijke verbruiksnormen zouden worden opgelegd, een maatregel die door de Europese werkgeversfederatie recent werd afgewezen. Voor vele elektrische toestellen zal een saturatie optreden in de consumptie, tenzij de markt verder wordt overspoeld door weinig nuttige gadgets.

In de industrie die 70 t.h. van de elektriciteit verbruikt, waarvan meer dan de helft enkel in chemie- en staalsektor, zijn enorme energiebesparingen mogelijk. Energiebesparende investeringen zijn de meest rendabele industriële investeringen van het ogenblik geworden. Bij de twee grootste verbruikssectoren is er ten andere weinig behoefte of verwachting aan groei. Tal van industriële toepassingen met groot elektriciteitsverbruik kunnen nog door een gekoördineerd beheer buiten de piekuren van het verbruik geplaatst worden, waardoor eenzelfde verbruik gerealiseerd wordt zonder toenemende piekbehoefte (vergelijk met nachttarief).

De groeicijfers van de Belgische elektriciteitsconsumptie voor 1979 dienen hier gerelativeerd te worden. Het effectief piekverbruik steeg in 1979 slechts met 0,8 t.h. terwijl de totale consumptie met 6 t.h. steeg, maar het eerste cijfer is bepalend voor nieuwe capaciteitsbehoeften.

Het piekverbruik kan nog meer gereduceerd worden in tal van industrieën door de coproductie van elektriciteit, stoom en warmte te stimuleren (een besparingsprioriteit in tal van landen w.o. de USA en Gr.Brit.). In België wordt coproductie ontmoedigd en trad er in 1979 zelfs een lichte daling op. Terwijl de privé-konsument nagenoeg de duurste Europese tarieven heeft, krijgt de grootindustrie die in staat is tot coproductie in België de laagste elektriciteitstarieven in Europa en dit zonder overheidscontrole op de contracten.

Een verwarmingsbeleid noodzakelijk.

Er kan een even groot comfort als bij elektrische verwarming gerealiseerd worden, maar met veel minder energieverbruik en minder pollutie, door systematisch stadsverwarming in te voeren, te beginnen met kleine stookketels per wijk of gebouwencomplex. Deze netten met warmwaterdistributie kunnen bij voorkeur met gas gestookt worden, maar dienen om de diversificatie ook voorzien op olie en kolen.

Stadsverwarmingsnetten kunnen geleidelijk verbonden worden en kunnen afhankelijk van de afstanden en de ensiteit van de warmtevraag gekoppeld worden aan de elektrische centrales die in coproductie van elektriciteit en warmte een totale energie-efficiëntie van 80 t.h. kunnen bereiken i.p.v. de huidige 40 t.h. Zelfs kernenergie zou, met een in het Westen nog niet ontwikkeld gewijzigd klein reactortype (uitsluitend voor stadsverwarming) met veel kleiner ongevalrisico hiervoor kunnen gebruikt worden (cfr. Rusland).

Satdsverwarming is duur in investering, maar geeft, net als de andere rationale energiebeleidsmaatregelen, een nieuwe industriële impuls met aanzienlijke tewerkstellingskansen. Hierbij dient opgemerkt dat elektriciteitsinvesteringen nu het grootste aandeel opslorpen van de energie-investeringen (71 th. in 1977) wat oploopt tot één derde van de totale industriële investeringen. Daarnaast neemt de kernenergie 84 th. op van de Belgische energieresearch-gelden. Beide financiële elementen tonen het sterke onevenwicht aan in het huidige energiebeleid.

Stadsverwarmingsinvesteringen zou tenslotte ook een zeer gunstig gevolg hebben voor de betalingsbalans.

Instellingen van openbaar nut ?

De private elektriciteitsmaatschappijen hebben tot nu toe weinig aandacht besteed aan de stadsverwarming omdat ze enkel micro-economische rendabiliteit nastreven, terwijl de argumenten voor stadsverwarming macro-economisch zijn.

Het past volkomen in een kapitalistische logica, dat bij gebrek aan overheidsingrijpen, privé-bedrijven die tot de meest rendabele behoren, zoals de elektriciteitssector, hun omzet niet gaan beperken of heroriënteren. Meer in het bijzonder als die omzet en zijn groei veilig gesteld worden door degressieve tarieven en de bedrijfsrisico's worden uitgeschakeld door de indexering. Dit alles ontlokt de vraag in welke mate deze bedrijven zich 'instellingen van openbaar nut' kunnen noemen met alle fiskale voordelen die hieraan verbonden zijn.

Een doorgedreven rationeel energiebeleid impliceert een verregaande coördinatie, integratie, beheer en planning van al de produktiemiddelen, waarbij het initiatief van de lokale, regionale en nationale overheden onontbeerlijk is. Er kan niet van het privé-initiatief verwacht worden dat ze een consequent beleid voert dat gericht is op een zinvol, relatief dalend verbruik met sociale verantwoorde tarieven die energiebesparing m.a.w. een omzetvermindering aanmoedigen.

Tal van buitenlandse alternatieve energieprognoses die een rationeel energiegebruik onderstellen, tonen aan dat we er toe kunnen komen om in 10 tot 20 jaar de primaire energieaanvoer om te buigen. In al die modellen valt 1 aspect sterk op, nl. dat de grootste verschuivingen plaats vinden in de elektriciteitssector, die een veel tragere groei kent. Vermits hier de investeringen het hoogst zijn, heeft een rationeel energiemodel, vergeleken met klassieke groeihypotheses, een gunstiger gevolg voor het energiebudget van zowel staat als gezin. Er is een veel lager financieringsvolume vereist, dat voor andere industriële initiatieven kan worden aangewend. De tewerkstelling is gunstiger, door een nieuwe besparingsmarkt.

Er moet niet worden gevreesd dat er tewerkstellingsverlies door zal optreden in de elektriciteitssector zelf, vermits deze enkel zou stagneren of traagjes groeien. Op dit ogenblik is er met de huidige elektriciteitspolitiek een stagnatie van tewerkstelling vast te stellen. Ondanks de groei in verbruik verhoogt de produktiviteit niet, door de schaalvergroting, die in een alternatief beleid beperkt wordt.

Overproduktie

België kende tot nu toe geen elektriciteitsmoeilijkheden en het moet algemeen worden erkend dat het technisch beleid in die sector feilloos is. Het is echter onverantwoord om met bedreigingen op dit vlak een verregaande overcapaciteit te bepleiten. Grootschalige eenheden en vooral de kernenergie, die met éénzelfde reaktortype technisch kwetsbaar zijn, vereisen de opstelling van steeds meer reservecapaciteit. Kernenergie kan immers alleen het basisverbruik en niet de pieken toeleveren. Volgens een recent intern rapport uit privé-elektriciteitskringen is de overproduktiecapaciteit in België reëel, vooral als in 1984 de 4 nieuwe kerncentrales zullen worden in gebruik genomen. Het stimuleren van overproduktiecapaciteit is een commercieel middel bij uitstek om bij stijgende olie- en gasprijzen, het elektriciteitsverbruik aan te moedigen en de verwarmingsmarkt op te slorpen. De konsument moet echter bewust zijn van de commerciële achtergrond van de reclamecampagne.

De elektriciteitssector praat hem een vals veilig gevoel aan. De elektriciteitsprijzen zullen op langere termijn de andere energieprijzen volgen.

De elektriciteitssector maakt misbruik van de huidige onzekerheid om zijn ongecontroleerde expansie voort te zetten. Deze is grotendeels strijdig met de principes van een rationeel energiebeleid en gaat in tegen het algemeen belang van de gemeenschap, ongeacht de bronnen waarmee de elektriciteit geproduceerd wordt.

LAAT DE RAMP NOG MAAR WACHTEN !

Rampenplannen voor kernongeval worden niet eens wezenlijk uitgetest !

Minister van Binnenlandse Zaken Gramme heeft vorige vrijdag tijdens een perskonferentie te Brussel uitleg verstrekt over de huidige stand van de plannen ingeval van nucleaire ongevallen. Zoals men zich zal herinneren pakte «Het vrije Waasland» als eerste persmedium uit met de publikatie van het «Rampenplan Linkeroever» op 13 april vorig jaar. Dit voorval kreeg grote ruchtbaarheid.

Naar aanleiding van een aantal rampenplanoefeningen rond Doel en de adviezen die door de betrokken instanties van landelijke gezagsdragers, over

provinciale overheden tot gemeentelijke mandatarissen en rijkswacht e.a. werden gegeven, werd nu een nieuw aangepast coördinatieplan opgesteld.

Daarbij wordt uitgegaan van de verschillende mogelijkheden van scenario's met betrekking tot een ongeval zonder kans tot nucleaire besmetting en een ongeval met kans op nucleaire besmetting en daarboven naar gelang het onheil zich al dan niet beperkt tot de terreinen van de kerncentrale zelf.

De plannen beperken zich tot evacuatieplannen binnen een straal van 10 km. rond Doel, maar uitbrei-

ding naar gelang de windrichting is mogelijk.

Het grote hiaat van al deze (noodzakelijke) maatregelen ten bate van de bevolking blijft precies het lankmoedig weren van diezelfde bevolking bij oefeningen. Volgens minister Gramme zou dit waarschijnlijk te gevaarlijk zijn. Men wil paniek vermijden, zo luidt het. Dat argument slaat nergens op: in analogie zouden dan oefeningen die evacuatie in geval van brand moeten mogelijk maken ook wegvallen. Zolang rampenplanoefeningen voor een mogelijk kernongeval te Doel niet worden gehouden met

de betrokken bevolking kan men stellen dat die rampenplannen niet eens wezenlijk zijn uitgetest.

De Wase politici hebben dan ook de plicht de rampenplannen om te buigen in de zin dat bij de jaarlijkse oefening de bevolking mee wordt betrokken. Paniek ontstaat pas als men gekonfronteerd wordt met een voorval waarmee men niet vertrouwd is. Ieder heeft de plicht er voor te zorgen dat als er zich dan toch iets zou voordoen te Doel de betrokken bevolking precies weet wat haar te doen staat.

H.W.

Terechte opmerkingen inderdaad, in bovenstaand artikel uit Het Vrije Waasland van 16 mei '80.

Dat alle huidige rampen"studies" hiaten vertonen is politiek gewild. In ons tijdschrift verscheen reeds vroeger onze mening hierover. Men wil niet alleen 'paniek' vermijden; de overheid verdoezelt hiermee ook de reële gevaren van de kernenergie. Jaarlijkse alarmoefeningen op grote schaal zouden bij meer mensen dan nu reeds het geval is, de overtuiging doen groeien dat het inderdaad menens is. Het aantal tegenstanders van kernenergie (of toekomstige uitbreiding ervan) zou toenemen, dus liever de bevolking sussen met vage teksten, die moeten laten doorschemeren dat de overheid haar verantwoordelijkheid niet uit de weg gaat. Dat de Verenigde Elektriciteitsbedrijven van België een (té) grote vinger in de pap van het elektriciteitsbeleid hebben, zal aan dit gedrag niet vreemd zijn...

In dit verband is het interessant om de brochure, in ons vorig nummer besproken, van de Zeeuws-Vlaamse provincie, even te vergelijken met de bladzijde overgenomen uit het recente 'Veligheidsnummer' van de gemeente Beveren.

Twee opmerkingen alvast:

- waarom telkens de vage concrete tips aan de bevolking ?
- welk is het precieze alarmsignaal dat zal gegeven worden ?

Wanneer komt er ook voorlichting in de andere Wase gemeenten i.v.m. mogelijke kernrampen ? Ook hier moet verantwoordelijkheid worden opgenomen !

Draaiboek van een rampenbestrijdingsactie

INFORMATIEBLAD VAN
BEVEREN 1980
JAARGANG 14 NR1

1. Actie der hulpdiensten

Indien zich in de kerncentrale Doel of in één van de bedrijven op Linkeroever een rampspoedige gebeurtenis voordoet wordt dit onmiddellijk gemeld aan de dienst 900. Deze staat in voor de alarmering van de Beverse brandweer, het rijkswacht-district St.-Niklaas en de politie van Beveren. De Rijkswacht verwittigt op haar beurt de burgemeester die op basis van de verstrekte inlichtingen beslist of de openbare hulp-actie wordt ingezet.

In afwachting van een gecoördineerd optreden via de directe oprichting van een coördinatiecomité der diverse hulpdiensten, neemt de burgemeester in samenspraak met de bedrijfsleiding alle maatregelen die nodig zijn om de ramp te beperken en te bestrijden met alle middelen die ter beschikking staan. In de gemeentehuizen van Doel, Kallo of Kieldrecht wordt naargelang de windrichting op het ogenblik van de ramp een voorlopige commandopost opgericht van waaruit het coördinatiecomité de hulpactie leidt. Dit comité bestaat uit:

- de provinciegouverneur als voorzitter,
- de provinciale chef der civiele bescherming,
- de burgemeester,
- de rijkswachtcommandant van het district,
- de provinciale gezondheidsinspecteur,
- de provinciale brandweerinspecteur,
- verantwoordelijken van andere ingezette hulp-organismen (Rode Kruis, leger),
- een vertegenwoordiger van het getroffen bedrijf.

Deze verantwoordelijken beslissen gezamenlijk over de inzet van volgende drie disciplines, zodat alle personeel en materieel op de meest samenhangende manier wordt ingezet.

A. — De verkeers- en politionele taken in en rondom het getroffen gebied worden uitgevoerd o.l.v. de districtscommandant der rijkswacht St.-Niklaas, in samenwerking met de politie van Beveren. Deze opdrachten omvatten:

- voorlichting der bevolking, scholen en bedrijven in de omgeving via een geluidsband,
- vordering van materiële hulpmiddelen,
- mogelijke evacuatie.

Hierbij aansluitend zorgt de Dienst van Bruggen en Wegen voor de materiële organisatie der wegomleggingen.

De Dienst van de Scheepvaart Antwerpen geeft noodzakelijke inlichtingen aan de havendiensten betreffende de invloed van de ramp op de scheepvaart.

B. — De geneeskundige verzorging en de zorgen voor levensonderhoud worden geleid door de pro-

vinciale gezondheidsinspecteur.

Dit omvat de verzorging en evacuatie van slachtoffers, het vervoer naar ziekenhuizen, de bevoorradiging in levensmiddelen van het getroffen gebied, nachtverblijf geven aan daklozen e.d.

C. — De materiële hulp en noodzakelijke werken worden uitgevoerd onder leiding van de brandweercommandant van Sint-Niklaas.

De civiele bescherming wordt ingezet bij alle operatieploegen volgens de noodzakelijkheid. Zij verzorgen tevens de telecommunicatie.

2. Wat kan de bevolking doen bij een kernongeval of een ongeval met gevaarlijke stoffen?

Daar het niet mogelijk is vooraf te zeggen wat te doen in geval van een kernongeval (evacuatie of ter plaatse blijven) zijn er toch een aantal algemene voorzorgsmaatregelen:

- bereikbaar vee en huisdieren onderdak geven,
- binnenshuis gaan,
- zorgen voor voedsel en drinken en dit afdekken,
- ramen, deuren, ontluichtings- en ventilatieroosters sluiten om indringend stof te voorkomen,
- een ondergrondse schuilplaats (kelder) of een plaats opzoeken die omgeven is met zoveel mogelijk binnenmuren,
- luisteren naar de radio of naar een luidsprekerwagen die nadere richtlijnen geeft.

Om de hulpverlening niet te bemoeilijken is het verder aangeraden niet onnodig te telefoneren. Voorkom dat anderen in paniek raken door zelf rustig te blijven, zelfs als je bij een ongevalsituatie betrokken bent. Bestaat er brandgevaar, leg dan natte handdoeken klaar om zo nodig voor mond en neus te houden. Doof alle vuurbronnen: waakvlam van waterverwarmer, c.v.-installatie, kookvuren, open vuur, sigaretten, e.d.

3. Moet de bevolking bij een noodplanoefening betrokken worden?

Het op realistische basis laten deelnemen van de bevolking stuit op praktische en financiële bezwaren. Bovendien kan niet vooraf geoordeeld worden of het beter is binnenshuis te blijven of dat men direct moet geëvacueerd worden. Hierbij moet men dan ook rekening houden met vervoerskosten, kosten van ziekenwagens, autobussen, opvoeringen, derving van inkomsten door werkverlet, gevaar voor diefstal, beschadiging van goederen bij evacuatie e.d.

Wel nuttig is het voorlichten van de bevolking bij een oefening via microwagen of radio zodat men bij een reëel ongeval deze berichtgeving herkent.

Marc Galle, minister van het Vlaamse Gewest, heeft gereageerd op het feit dat de bossen, de hagen, struwelen en houtkanten in de landelijke gebieden momenteel geteisterd worden door een waarachtige hout-hamsterwoede voor open haarden en houtkachels.

Hij is van oordeel dat dergelijke ongecontroleerde kappingen een enorme verarming tot gevolg hebben voor natuur en landschap. De wet op de Stedebouw en de Ruimtelijke Ordening van 29 maart 1962 voorziet dat een vergunning vereist is voor:

- ontbossen
- vellen van alleenstaande hoogstammige bomen binnen de groene ruimten van een bij Koninklijk besluit goedgekeurd plan van aanleg en bomen die staan in een goed waarvoor een verkavelingsvergunning werd afgeleverd.

De artikelen 59,60,61 en 62 van dezelfde wet geven aan de gemeentebesturen de mogelijkheid om door middel van bouwverordeningen de beplantingen op het grondgebied van de gemeente te beschermen.

Een aantal gemeenten beschikken reeds over een dergelijke bij K.B. goedgekeurde bouwverordening in verband met de beplantingen. Deze beplantingsverordening kan betrekking hebben op tuinen, parken, boomgaarden, hoogstammige bomen, tronkenrijen, houtkanten, kleine bosjes,...

In een omzendbrief aan de gemeentebesturen heeft M.Galle aangedrongen opdat alle gemeentebesturen beplantingsverordeningen zouden opmaken of de bestaande strenger zouden toepassen. In dezelfde omzendbrief verzoekt hij tevens meer toezicht uit te oefenen in landelijke gebieden en bossen om diefstallen en ongeoorloofde kappingen te voorkomen.

Het Bestuur van Waters en Bossen werd eveneens verzocht meer controles uit te oefenen in de Rijksbossen en de andere openbare bossen die onderworpen zijn aan de bosregeling.

De minister werkt momenteel aan een ontwerp van K.B. in toepassing van art.37 van de wet op het natuurbehoud voor het behoud en de aanplanting van hagen en bosjes in het teken van het natuurbehoud en met het oog op de bevordering van de landelijke ruimte.

(ABLLO zal nagaan hoe het in het Waasland hiermee is gesteld.nvdr.)

DE BETEKENIS VAN LANDSCHAPSPARKEN.

ABLLO werkt momenteel mee aan het project "KREKENGEBIED-LANDSCHAPSPARK". Dit project wordt toegelicht door Herman Delaunois, voorzitter van BBL-Vlaanderen.

Nadat de Raad van Europa de regeringen had aangespoord natuurparken op te richten naar het voorbeeld van wat in Duitsland werd verwezenlijkt, zette de Koninklijke Vereniging voor Natuur- en Stedschoon, gesteund door de andere organisaties-leden van het Nationaal Verbond voor Natuurbescherming, in 1966 een campagne in, waartoe het startsein werd gegeven op de 13de Nationale Natuurbeschermingsdag.

Het ontwerp Scheldeland (cfr. Dossier Grote Ring ,nvdr.) was een onderdeel van een algemeen plan voor een net van natuurparken in het Vlaamse land met o.m. Beide Netten, Dijleland, Leiestreek, Durmeland, Oost-Vlaams Krekengebied, Vlaamse Ardennen, Westvlaamse Bergen, Ijzestreek, Zwinstreek, Demervallei, Breugelland, Marklandschap.

Voor het Dijleland wordt op dit ogenblik aan een ontwerp voor een Vlaams-Waals natuurpark gewerkt door de Koning Boudewijnstichting en BBL-Vlaanderen. De Vlaamse werkgroep staat onder leiding van de Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud.

Het project Oostvlaams Krekengebied, waarmee zopas werd begonnen, is het voorwerp van een gemeenschappelijke inspanning van de Koning Boudewijnstichting (KBS), het Provinciebestuur en BBL-Vlaanderen. Een werkgroep

zorgt tevens voor de verbinding met de organisaties die in het betrokken gebied actief zijn.

Landschapsparken (een steeds meer gebruikte term voor natuurparken) zijn relatief uitgestrekte gebieden, die representatief zijn voor een bepaalde streek door hun algemeen aspect en door de diversiteit van hun onderdelen. Ze omvatten bijgevolg zowel natuurterreinen en waardevolle agrarische landschappen als het kultuurpatrimonium binnen het gebied. De onderdelen behouden zoveel mogelijk hun huidige bestemming; de natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden worden maximaal beschermd; in sommige gevallen moet een menselijke ingreep deze waarden optimaliseren of herstellen.

Er wordt nog een belangrijke functie toegevoegd aan al de bestaande, nl. de sociale functie: de landschapsparken moeten ten dienste staan van de bevolking van onze geïndustrialiseerde agglomeraties.

Daardoor is de toeristische betekenis van de landschapsparken uitzonderlijk groot. De toerist zal er immers een schat van landschappen en monumenten vinden, die door hun sterke concentratie een grotere aantrekkingskracht hebben dan objekten die moeilijk te bereiken zijn of geïsoleerd liggen in een gebanaliseerde omgeving.

Toeristische valorisatie is echter ondenkbaar zonder doeltreffende maatregelen van kanalisatie en selectie: geleiding van het verkeer, bevordering van het wandeltoerisme, beperking van de toeristische voorzieningen tot wat werkelijk noodzakelijk is.

Onmiddellijk hierbij sluiten maatregelen aan die de bestemming van de diverse onderdelen beveiligen. Opdat het landschapspark geen steriel stuk verleden wordt, en zijn bewoners geen museumboeren of figuranten, moet het leven er een normaal verloop kunnen hebben. De landbouwer mag niet worden gehinderd in de keuze van teelten of de aanwending van verbeterde methodes. Hij moet (zoals heel de geschiedenis door en méér nog dan elders) de centrale figuur zijn bij het beheer van de grond. Daardoor is zijn bijdrage tot behoud en ontwikkeling van het landschap uiterst belangrijk. Niemand beter dan hij kan vaststellen welke voorzieningen er nodig zijn voor zijn bedrijfsvoering.

In deze optiek is binnen een landschapspark de uitvoering van groot-schalige projecten evenzeer uitgesloten als een bevrozing van een momentele toestand. Het komt er voor alles op aan de agrarische zone als levend landschap te vrijwaren tegen industrialisering en verstedelijking. We moeten er ons dan ook van bewust zijn dat we in de eerste plaats de landbouweconomie in stand moeten houden.

Het ligt voor de hand dat geen degelijk werk kan worden verricht zonder inbreng van de gemeentelijke en provinciale besturen. Even noodzakelijk is dat het beheerslichaam rechtstreeks overleg pleegt met de betrokken bevolkingsgroepen en dat de grondgebruikers als potentieel de beste beschermer wordt erkend. Bovendien is het van essentieel belang dat we bij elke maatregel van beheer rekening houden met de menselijke aspecten.

Stekene Verkoop | beboste percelen

De caravanplaag is in Stekene, en ook elders in het Waasland gekend. Nog onlangs diende ABLLO klacht in, bij de rijkswacht te Stekene, tegen 2 onwettig geplaatste caravans.

Staatssecretaris Akkermans waarschuwde mogelijke kopers :

Het gewestplan Sint-Niklaas - Lokeren werd immers bij koninklijk besluit vastgelegd op 7 november 1978. Gezien de bestemming, «natuurgebied», is het onmogelijk op deze terreinen een vergunning te krijgen voor

het plaatsen van weekendhuisjes, caravans of mobilhomes.

In de aankondigingen bij het te koop stellen van de percelen wordt nogal dikwijls verwezen naar «ideaal voor weekend».

Gelet op de dubbelzinnigheid hiervan wordt gevreesd dat verschillende kopers de mening toegedaan zijn dat deze percelen in aanmerking komen voor het plaatsen van caravans of weekendhuisjes. Dit is in elk geval uitgesloten.

Tevens wordt de aandacht van eventuele kopers gevestigd op het feit dat de percelen bos evenmin in aanmerking komen voor bosontginning, gezien hun bestemming natuurgebied. Zij dienen in hun huidige staat volledig bewaard te worden.

Het Stekense gemeentebestuur van zijn kant zal deze zomer nog optreden...

ABLLO - NIEUWS :

- ABLLO verspreidde het persbericht " naar een heropening van de spoorlijn St-Niklaas -Hulst- Terneuzen". Dit heropgerakelde idee van M. Galle, verkondigd op het Gouden Delta Symposium 4 (RUG), past in de ABLLO-visie op het probleem Rijksweg 60.
- Nog m.b.t. die RW60 sprak ABLLO op een vergadering ingericht door het Anti-RW60-Front te Puivelde, in aanwezigheid van prov.deputé De Cuyper. ABLLO was eveneens aanwezig op een vergadering van het Algemeen Boeren Syndicaat te Stekene en van het Anti-Alternatieve RW-comitee te Sint-Pauwels.
Zo te horen is geen enkel verkozene uit deze streek te vinden vóór de uitvoering van Rijksweg 60. Ondertussen blijft die weg in de planning 80-85 opgenomen....
- In een spoedactie van ABLLO en het Anti-RW60-Front werden op 28.3.80 aan het Sint-Niklase gemeentehuis pamfletten bezorgd aan de gemeenteraadsleden en de pers i.v.m. punt 9 van de gemeenteraad. Het schepencollege legde een brief ter ondertekening voor om aan minister Mathot te vragen "de RW60 zo snel mogelijk aan te leggen". Slechts 6 of 7 leden tekenden uiteindelijk deze brief, zodat de burgemeester deze brief zeker niet als het standpunt van de gemeenteraad zal kunnen overmaken aan de minister van Openbare Werken.
- In de 'schoot' van de Stedelijke Adviescommissie voor het Leefmilieu te Sint-Niklaas werd ABLLO's aanvraag besproken tot deelname in deze commissie. Op 25.4.80 kregen we bericht dat de commissie "gunstig beschikt".
MARCEL VAN BUYNDER, GROENSTRAAT 36, 9180 BELSELE zal ABLLO vertegenwoordigen. De inwoners van groot-Sint-Niklaas kunnen bij hem terecht voor tips, klachten, medewerking,.... TEL: 72.32.48.
Ook CVN en VELT werden in de commissie opgenomen.

IN ONS VOLGEND NUMMER:RIJKSWEG 60

Hoe reageren de politieke partijen en de parlementsleden uit de streek ?
Hoever staat de voorbereiding tot aktie?
Wie haalt de RW60 uit de planning 80-85?

OPENBAAR VERVOER

kān een antwoord geven op het privé-vervoer,
als er een beleid komt i.p.v. een boycot.
Het BBL en ABLLO-standpunt ter zake

STEKENE

Hoe laat men de wet naleven i.v.m. een
reservaat ?
Bieden de wetten wel bescherming ?
Wat met de caravans ?

EN UITERAARD ONZE ACTIES, MILIEUNIEUWS,
ENERGIE-INFORMATIE, enz...

Wielewaal voert beschermaktie voor inheemse amfibieën

De inheemse amfibieën, dit zijn salamanders, kikkers en padden, behoren tot de minst bestudeerde en minst gekende diersoorten in onze streek. Hun uiterlijk droeg er bovendien toe bij dat ze weinig geliefd waren, zodat ze zelden op enige bescherming konden rekenen. Het is slechts de jongste jaren, toen de algemene achteruitgang en verdwijning van deze dieren door iedereen werd vastgesteld, dat enkele biologen en natuurliefhebbers trachtten het tij enigszins te doen keren.

In het Waasland komen nog heel wat soorten voor, zij het soms zeer plaatselijk. De **bruine kikker** is onze meest algemene soort en is nog in vele tuinen en weilanden te vinden. De **groene kikker** is zeldzamer en ook meer aan water gebonden. Hij is vooral gekend omwille van zijn luid gekwaak op warme mei- en juniavonden.

Van de padden is de **gewone pad** de meest algemene soort die vooral 's nachts actief is en zich overdag verscholen houdt onder struiken, houtstapels enz. Een ander minder bekende soort, die nog in onze streek voorkomt is de **rugstreeppad**. Het luide monotone gekwaak is op zomeravonden soms kilometers ver te horen.

De salamanders zijn minder opvallend. Buiten de voortplantingstijd leven ze verborgen onder stenen of onder de grond. De **kleine watersalamander** is de meest algemene soort en is nog op veel plaatsen te vinden. Verder kunnen we nog in onze streken de **grote watersalamander** aantreffen evenals de **alpenwatersalamander** en de **vinpootsalamander** die reeds heel zeldzaam geworden zijn.

Alle amfibieën zijn voor de voortplanting watergebonden. In het voorjaar trekken ze allen naar het water voor de paring en de eiafzetting. Iedereen kent wel de slijmerige klompen kikkerdril die de kikkervisjes geven en verder evolueren tot kleine kikkers of padden. Juist deze afhankelijkheid van zuiver water maakt het de amfibieën bijzonder moeilijk. Want de kwaliteit van het water moet aan bepaalde eisen voldoen, als de eieren volledig willen ontwikkelen tot kikkers, padden of salamanders. En dat dit nog maar zelden het geval is, is goed te begrijpen. De vervuiling door huishoudelijk afvalwater, meststoffen en pesticiden is algemeen. rder komen de sloten en beken veel te vlug droog te staan en worden plassen en kleine vijvers dikwijls volgestort met allerlei afval.

Hierdoor zijn de broedplaatsen van onze amfibieën meestal beperkt tot enkele zeldzame zuivere plassen of beken. Deze zijn vrij vlug gekend door de jeugd die de dieren er soms massaal wegvangen. Het is nog een wijdverspreide gewoonte bij de schoolgaande jeugd kikkervisjes te vangen om ze mee naar huis of naar school te nemen waar ze na enkele dagen in een aquarium sterven. Hoewel hier niet de oorzaak voor de achteruitgang van de amfibieën moet gezocht worden wil de natuurvereniging «De Wielewaal» deze gewoonte bij de jongens en meisjes ombuigen tot een meer beschermende houding.

Daarom worden de lagere scholen aangesproken om aan echte natuuredukatie te doen. In plaats van de jeugd aan te zetten tot het meebrengen van «dikkopjes» en salamanders zouden ze onder leiding van de onderwijzer(es) terplaatse de dieren kunnen bekijken. Ze zouden zelfs een geschikte vijver of beek onder de bescherming van de klas kunnen nemen (opruimen van afval, weren van verstoring). Terloops wordt er nog op gewezen dat een tuinvijvertje ook heel goed kan bijdragen tot de bescherming van de amfibieën, er mogen dan evenwel geen vissen in zitten omdat deze praktisch allemaal verlekerd zijn op de eieren van amfibieën.

Reeds heel wat scholen werden aangezocht mee te werken, aan de amfibieën - beschermaktie. Onder het motto «Ken ju hun plekje» worden er affiches, intekelijsten en zelfklevers verspreid. Scholen die nog niet werden aangesproken kunnen nog terecht op volgende adressen: A. Clement, Dennenstraat 9 te Sint-Niklaas, tel. 76.42.91 en J. Dhollander, Bergstraat 25 te 2780 Sint-Gillis; tel. 70.64.26.

Betere vogelbescherming in het Waasland

Klemmen en trechterkooien verboden

Hoewel de vogelvangst is verboden sinds 1872 werden tijdens de voorbije jaren tienduizenden vogels gevangen in het Waasland, door middel van grote kooien met trechtervormige openingen in het dak. De vogel- en natuurbeschermes hebben herhaaldelijk klacht ingediend, maar voor de politierechtbank te Sint-Niklaas en ook in beroep te Dendermonde volgden meestal vrijspraken, op grond een vergaande interpretatie van het woord «klem». Volgens onze wetgeving mochten klemmen door iedereen gebruikt worden om spreuwen en mussen te verdelgen, als ze zo geplaatst waren dat de vangst van andere vogels onmogelijk werd. De rechter in het Waasland aanzag die grote trechterkooien als «klemmen»! In andere arrondissementen werden die trechterkooien in de reeks veroordeeld.

De kooien vingen naast spreuwen en mussen natuurlijk ook andere vogels, maar de vogelvangster in het Waasland moest er enkel op waken die andere vogels te verwijderen vooraleer eventuele controle ter plaatse was. Herhaaldelijk moesten de Wielewaal-jongeren Waasland en de B.J.N. machteloos toezien bij die vaak zeer grote vangtuigen. Te Beveren stond er zelfs een opgesteld van 35 m lang en 10 meter breed, met tientallen trechters in het dak. Naar uit goede bron vernomen stierven daar alléén ruim 10.000 vogels per jaar. Tegen de vrijspraak van dit vogelvangstschandaal ging de procureur uiteindelijk beroep doen op het Hof van Cassatie. Daar werd de vrijspraak verbroken tijdens december 1979 en is de zaak verder verwezen naar de rechtbank van Oudenaarde. De uitspraak is nog niet gekend. Ruim 3 jaar was die sluikevangst onderwerp van juridische discussies en lijvige briefwisseling binnen de administratie. Toen minister Marc Galle bevoegdheid kreeg over vogelbescherming, jacht en natuurbehoud, heeft hij niet gewacht op de afloop van juridische steekspelen. Hij heeft, in het belang van de vogelbescherming het gebruik van klemmen- en dus ook van de trechterkooien in het Waasland verboden.

Het Coördinatie-komitee voor de Bescherming van Vogels (C.C.B.V.) richt dan ook een dringende oproep tot de vogelvangsters om de trechterkooien af te breken. Er zal voortaan bij elke overtredding klacht worden ingediend. De bestaande kooien zijn bijna alle gekend. Anderzijds doet het C.C.B.V. een beroep op de bevolking om gebeurlijke vogelslachten te melden aan het sekretariaat, Durentijdlei 8, 2130 Brasschaat.

Dienst «Leefmilieu» Beveren reeds volop operationeel

EEN VOORBEELD !

Het kan niet worden ontkend dat het door de fusies ontstane nieuwe Beveren bezig is zich te ontplooiën tot een gemeente met een volwaardig en krachtig bestuur-apparaat, en zich funkties oplegt die alle terreinen van de huidige samenleving bestrijken. **Op allerlei vlakken worden inderdaad stilaan maar zeker bestaande diensten aan het formaat van de gemeente aangepast, terwijl eveneens nieuwe diensten in leven worden geroepen om aan de zich manifesterende noden tegemoet te komen. Zo de dienst «Leefmilieu» die zowat een half jaar geleden van start ging.**

Het is sinds enkele jaren overduidelijk dat de bescherming van ons leefmilieu een opdracht is geworden die op alle niveaus door de overheid ernstig dient aangepakt te worden.

Mede door de specifieke problemen die zich stellen in het kader van de industrialisering van het Linkeroevergebied, streeft de gemeente Beveren ook naar een eigen gemeentelijke milieudienst. Daarom werd begin november 1979 gestart met een B.T.K.-project voor het milieu-onderzoek te Beveren. In deze dienst «Leefmilieu» die

momenteel gevestigd is in de Kloosterstraat, werkt landbouwkundig ingenieur en ingenieur in de milieusanering Mark de Pauw. In de eerste plaats zal hij trachten kennis te verwerven van de bestaande toestand inzake lucht-, bodem- en waterverontreiniging.

Waterverontreiniging

Voor de studie van de waterverontreiniging is het gemeentebestuur overgegaan tot de aankoop van eigen analysemateriaal voor de bepaling van de voornaamste kwaliteitsparameters van water zoals zuurstof, stikstofcomponenten, fosfaten, detergents, olie, e.a. Maandelijks worden op een 15-tal plaatsen, verspreid over de gemeente, waterstalen genomen en geanalyseerd. Naast de chemische analyses zullen de waterstalen ook regelmatig onderzocht worden op biologisch vlak. Met de resultaten zal het gemeentebestuur zich een idee kunnen vormen van de aard, de herkomst en de graad van verontreiniging, die zich in de loop van een jaar manifesteert. Naast het opsporen

van zware verontreinigers, is de kennis van de vervuiling van groot belang m.b.t. de uittevoeren werken in het kader van het totaal rioleringsplan van de gemeente en de later te bouwen zuiveringsstations.

De 15 punten waar maandelijks monsters voor de wateranalyse worden genomen, bevinden zich in de gemeente op volgende plaatsen:

1. Kreek de Grote Geole, Kieldrecht;
2. Watergang van de Kreek, Gemeenestraat, Kieldrecht;
3. Zuidelijke Watergang, Vrasenebaan, Verrebroek;
4. Noord-zuidverbinding nabij pompstation Stene Goot, Verrebroek;
5. Samenloop afwatering Vrasene- en Beverse polder nabij pompstation Stene Goot;
6. Samenloop 7 + 8 + 9, Expressweg;
7. Waterloop van de Hoge Landen, Provinciale Baan, nabij Schordaan, Vrasene;
8. Vrasene-beek, Brugstraat, Vrasene;
9. Beverse-beek, Verbindingsstraat, Vrasene;
10. Melkader, Melkaderbrug, Fabriekstraat, Killo;
11. Grote Watergang nabij Melkaderbrug, Fabriekstraat, Killo;
12. Molenbeek, Trepelandstraat, Melsele;
13. Melsele-beek, Melsele dijk nabij kruising Expressweg;
15. Vijver Cortewalle, Beveren;
15. Barbierbeek, nabij doorgang E3, Haasdonk.

Luchtverontreiniging

Wat de studie van de luchtverontreiniging betreft, daarvoor beschikt de gemeente nu iedere dag over de meteorologische informatie verspreid door het K.M.I. van Ukkel. Het is duidelijk

dat windrichting en windsnelheid een grote invloed hebben op de concentraties van de luchtverontreinigende componenten in het oostelijk deel van het Waasland. Ook het vaststellen van inversiesituaties is belangrijk omdat deze weertypen bijzonder ongunstig zijn daar de luchtverontreinigende elementen gevangen blijven in de onderste luchtlagen en de concentraties dus hoog kunnen oplopen. Daar de gemeente nog geen autonomie bezit inzake het meten van luchtverontreiniging, wordt momenteel gewerkt niet de gegevens die beschikbaar komen enerzijds via de publikaties van het zwavel-rook-meeinet en anderzijds via het automatisch meetnet voor luchtverontreiniging, beide beheerd door het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie (I.H.E.) van het Ministerie van Volksgezondheid. Vermits de gegevens van het zwavel-rook-meeinet, waarvan er meetposten opgesteld staan te Beveren, Doel en Verrebroek, meten om de mate van de concentratie aan zwavel-dioxide. Via telefoonlijnen staan deze meetposten in verbinding met een regionaal centrum te Antwerpen, waar de gegevens met de computer verwerkt worden. De milieudienst beschikt regelmatig over de gemeten waarden en wordt tevens onmiddellijk op de hoogte gebracht zodra de luchtverontreiniging kritische waarden overschrijft.

De dienst Leefmilieu is eveneens betrokken bij een onderzoek naar geruïnder, momenteel uitgevoerd door de dienst van Prof. Dr. N. Schamp van de R.U. Gent. Bij dit alles komt nog de interpretatie van de metingen van radioactiviteit uitgevoerd rond de kerncentrale te Doel, door het I.H.E. en de universiteit van Gent.

Bodemverontreiniging en Geluidshinder

Ook de bodemverontreiniging zal in de toekomst bestu-

deerd worden. Zowel naar de aanwezigheid van zware metalen die giftig zijn voor de planten, als naar overdosissen van pesticiden en meststoffen, die dan weer het oppervlaktewater verontreinigen.

Wat de vaste afval betreft, zal de dienst Leefmilieu contact houden met de huisvuilverbrandingsinstallatie van Ibogem te Melsele. Tevens wordt het project voor de selectieve inzameling van glas van nabij gevolgd. Intmids, met de kennis van de hoeveelheid opgehaald glas op de verschillende plaatsen in de gemeente, kan naar een optimalisatie van aantal en plaats van de glaskontainers gestreefd worden.

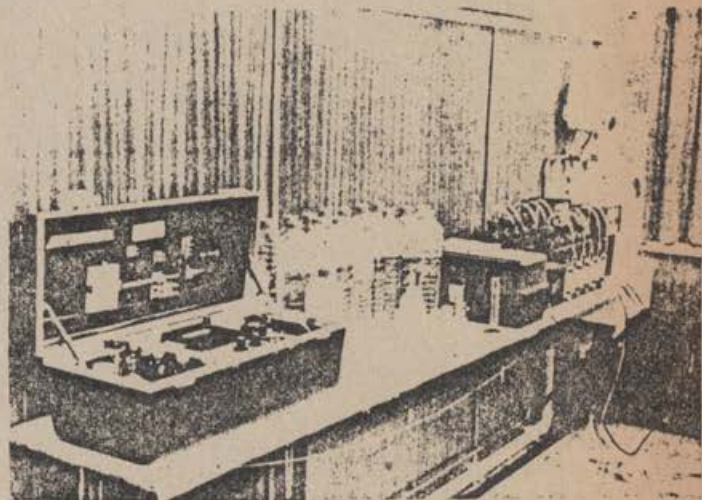
Bij problemen inzake geluidshinder, zal contact opgenomen worden met de plaatselijke politie die over meetapparatuur beschikt. Tevens kan de gemeentelijke leefmilieudienst beroep doen op de Provinciale Dienst voor de Bescherming van het

Leefmilieu, die eveneens perfectievere apparatuur en politieke bevoegdheid terzake bezit.

Toxische producten

Een laatste maar zeker niet de gemakkelijkste taak van de dienst Leefmilieu zal bestaan in het zoveel mogelijk inventariseren van de producten die in de verschillende bedrijven van het L.O.-gebied geproduceerd, gestockeerd en getransporteerd worden. Van de toxische producten zullen de eigenschappen afsmede hun potentieel gevaar voor water en lucht (in zoverre bekend) opgezocht en bijeengebracht worden. Dit wat men soms «toxisch kadaster» pleegt te noemen, moet toelaten bij rampen vlog de nodige handelingen te kunnen uitvoeren tennede de milieu-schade tot een minimum te beperken. Wel wordt bij dit opzet gerekend op de goodwill van de gevestigde bedrijven.

Tenlotte zal de dienst Leefmilieu, waarbij men ook niet klachten terecht kan, het college van burgemeester en schepenen adviseren met betrekking tot de implantatie en gevaarlijkeheidsgraad van hinderlijke bedrijven. Kortom, de kennis van de bestaande toestand van het leefmilieu te Beveren is een absolute vereiste om de impact inzake verontreiniging, lawaai- en geruïnder te kennen van bijkomende industriële vestigingen. Dat ook de overheid zich hier van bewust is, blijkt uit het feit dat er een wetsvoorstel bij het parlement ingeleid wordt tot de invoering in België van de milieu-effect-rapportering (M.E.R.). Dit is een document dat de gevolgen van een particulier of overheidsvoornemen voor het leefmilieu vooraf en zo nauwkeurig mogelijk beschrijft, en waarbij de lokale besluren en bevolking wegens hun nauwe betrokkenheid een belangrijke inbreng zullen hebben. (H.C.)

De gemeente Beveren verschaft de dienst «Leefmilieu» de nodige apparatuur voor het meten van biologische en chemische waterverontreinigingskwaliteit.

OOK DIT :

Verdeler voor het Waasland van RUBBEREN PALEN

VERVAARDIGD VAN AUTOBANDEN

Onverslijtbaar Tegen alles bestand

ZIE RECLAME- BLADEN